

Anne Louhelainen sin

Kirjallinen kysymys avustajakoiratoiminnan kehittämistä

Eduskunnan puhemiehelle

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (1363/2011) perusteella annetussa asetuksessa lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta sekä asetuksen perustelumuietiossa näkövammaisten opaskoirat rinnastetaan fyysisesti vammaisen avustajakoiraan lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineenä. Olemassa oleva lainsäädäntö ei kuitenkaan velvoita sairaanhoitopiirejä myöntämään opas- tai avustajakoiraa. Toisin kuin opaskoira avustajakoira ei ole toistaiseksi myönnetty sairaanhoitopiirien toimista julkisrahoitteisina apuvälineinä.

Koulutettujen avustajakoirien tarve on pitkään ollut suurempi, mitä nykyisillä resursseilla voidaan tarjota. Vammaisjärjestöjen mukaan hakijamäärään perustava todellinen tarve on 20—30 koiralle vuodessa, kun vuositasolla avustajakoira valmistuu ja voidaan hankkia vain noin 6—7 kappaletta. Jonotusajat ovat pitkiä, ja avustajakoiran saamista voikin joutua odottamaan jopa 8 vuotta. Invalidiliitolle avustajakoira-toimintaan vuosittain myönnettävä Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) rahoitus ei riitä turvaamaan avustajakoira-toiminnan jatkuvuutta sekä uusien avustajakoirien kouluttamista nykyistä enemmän pitkiksi muodostuneiden jonojen purkamiseksi.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos esitti jo vuonna 2015 julkistetussa avustajakoira-selvityksessä (Avustajakoira-järjestelmä — Selvitys järjestelmän nykytilasta ja kehittämisehdotuksia, 2014) avustajakoira-järjestelmää siirrettäväksi julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen piiriin avustajakoira-toiminnan riittävän rahoituksen turvaamiseksi sekä eri vammaisryhmien välisen epätasa-arvon poistamiseksi.

Kuluvalla hallituskaudella apuvälineiden luovutusperusteita on arvioinut Valtakunnallisen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmän alaisuudessa toiminut asiantuntijaryhmä. Kyseinen asiantuntijaryhmä laati valtakunnalliset lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet, jotka julkaistiin elokuussa 2018. Opaskoira koskevassa luokituksessa todetaan, että "avustajakoira ei tällä hetkellä luovuteta sairaanhoitopiirien toimintakäytännöissä lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineenä." Asiantuntijaryhmä kuitenkin arvioi, että jatkotyöstämisen jälkeen avustajakoiran käyttö voitaisiin sisällyttää julkisen palvelun piiriin esim. osaksi henkilökohtaista budjettia.

Vastauksessa kirjalliseen kysymykseen hallitukselle (KK 220/2018 vp) peruspäiväministeri on todennut, että "avustajakoirien hyväksyminen julkisin varoin myönnettäväksi edellyttää, että näille koirille määritellään opaskoira-tapaan kriteerit käyttäjien tarpeita vastaaviksi luovutusperusteiksi".

Kirjallinen kysymys KK 420/2018 vp

Vaikka valtakunnallisia lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteita pohtinut asiantuntijatyöryhmä ei päässyt avustajakoirien osalta työssään yksimielisyyteen, on tärkeää, että avustajakoiratoiminnan kehitystyö jatkuu.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy avustajakoiran saannin jonojen purkamiseksi ja tarvittavan rahoituksen turvaamiseksi ja

aikooko hallitus jatkaa apuvälineasiantuntijaryhmän edellyttämää työtä avustajakoirien luovutusperusteiden määrittämiseksi, jotta myös fyysisesti vammaiset avustajakoirien tarvitsijat saavat vastaavan tuen kuin näkövammaiset opaskoiran käyttäjät?

Helsingissä 18.10.2018

Anne Louhelainen sin